

Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus

Til: Oslo kommune v/Plan- og bygningsetaten

Søndre Sandås 9.2.2021

INNSPILL TIL PLANPROGRAM FOR KOMMUNEPLANENS AREALDEL

Kommunedelplan for Sørkedalen som utvalgt kulturlandskap i Norge.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus foreslår at det utarbeides en kommunedelplan for Sørkedalen i medhold av markalovens § 6, med formål, innhold og retningslinjer som for Maridalen landskapsvernområde.

Maridalen landskapsvernområde.

Maridalen står på den europeiske lista over utvalgte kulturlandskap. Formålet med vernet av Maridalen er *"å bevare det vakre og egenartede natur- og kulturlandskapet i Maridalen som en helhet, og med de biologiske, geologiske og kulturhistoriske elementer som bidrar til å gi området dets verdifulle karakter.*

For å opprettholde verneformålet, er det viktig at bosetting og næringsgrunnlag i dalen opprettholdes. Maridalen må fortsatt være en jord- og skogbruksbygd med et livskraftig lokalsamfunn. Et økonomisk jord- og skogbruk skal opprettholdes, men med driftsmåter som lar seg kombinere med verneformålet. Bebyggelsen, andre kulturminner og kulturmiljøet forvaltes slik at de antikvariske verdiene sikres. Skjøtsel, ombygging og nybygging foretas i samsvar med retningslinjer som tar utgangspunkt i opprinnelig karakter og historie. Det legges til rette for et naturnært friluftsliv».

NOAs forslag til retningslinjer for Sørkedalen som kulturlandskap følger vedlagt.

Sørkedalen som utvalgt kulturlandskap i Norge.

Sørkedalen ble i 2018 registrert som utvalgt kulturlandskap i Norge:

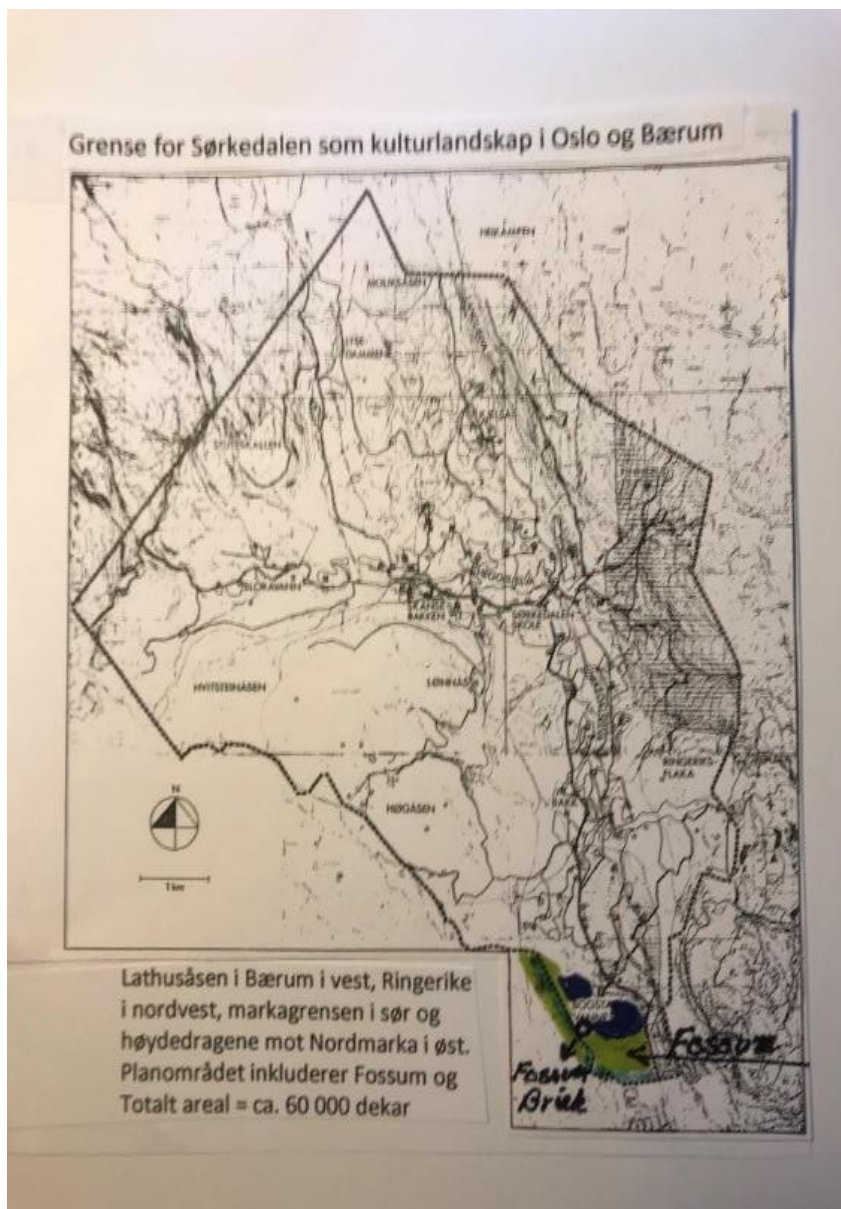
«Utvalgte kulturlandskap i jordbruket er en samling av de mest verdifulle kulturlandskapene i Norge. Dette er særegne jordbrukslandskap med store biologiske og kulturhistoriske verdier, skapt av mennesker i samspill med naturen gjennom generasjoner.

Særpreget blir tatt vare på gjennom fortsatt drift, skjøtsel og vedlikehold i områdene.

Å ta vare på vår natur- og kulturarv krever et aktivt jordbruk, lokalt engasjement og en statlig innsats. Satsingen som startet i 2009, er et spleiselag mellom landbruks-, natur-, og kulturminnemyndighetene.

I 2020 ble det satt av nær 37,3 millioner kroner som skal brukes til å ta vare på 46 utvalgte områder, herunder Sørkedalen».

Sørkedalen som kulturlandskap omfatter også Fossum

Kommunegrensen gjennom Bogstadvannet til Abborvannsbekken og Triungsvann er en kunstig grense for Sørkedalen som landskapsrom og kulturlandskap.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus og Naturvernforbundet i Bærum har i forbindelse med Bærums revidering av kommuneplanens arealdel, foreslått at:

- Fossum Bruk med nåværende grenser reguleres til industriområde.
- Markagrensen flyttes fra Strømstad og Lathus tilbake til Ankerveien.
- Fossum inngår i planen for Sørkedalen som utvalgt kulturlandskap.

En kommunedelplan for Sørkedalen som utvalgt kulturlandskap i Norge er i samsvar med Byrådets løfter og ønsker:

Byrådserklæringen:

Osloløfte 3:

«Oslo skal vi være en utslippsfri by med ren luft, bedre og billigere kollektivtilbud, flere sykkelveier og bærekraftig mat, hvor det er enklere å leve grønt i hverdagen».

- Marka er nærnatur og rekreasjonsområde for over én million mennesker.

- Byrådet vil legge til rette for at enda flere oppdager kortreiste og storslåtte naturopplevelser i marka, i tett samarbeid med friluftslivs-, natur- og idrettsorganisasjoner.

- Oslomarka skal være et pionerområde for restaurering til villere natur, der myr restaureres og skogsdriften legges om for å få tilbake variert, artsrik og fleraldret skog.

Byrådet vil:

- Videreutvikle og bedre vedlikeholdet av skiløyper, markastuer, turveier og annen tilrettelegging i marka.
- Forbedre kollektivtilbudet til sentrale innfartsporter til Marka.
- Verne viktige korridorer for biologisk mangfold i Nordmarka, og bruke handlingsrommet i markaforskriften til å prioritere friluftsliv og natur foran skogsdrift.
- Ikke åpne for utbygging eller utvidelse av idrettsanlegg i Marka, med unntak av Huken.

Tiltak som ihht markaloven kan tas inn i kommunedelplanen

Kommunedelplanen kan i henhold til markaloven § 7 åpne for bl.a. følgende tiltak:

- tiltak i landbruk, herunder bygninger og terrenginngrep.
- stier og løyper etter § 9 a).
- idrettsanlegg som kan innpasses innenfor lovens formålsbestemmelse.
- offentlige infrastrukturanlegg som veger, jernbane, dammer, vannforsyningssystemer, kraftledninger m.m. samt områder for igangværende råstoffutvinning.

§9 a) Med hjemmel i denne bestemmelsen vil det i kommunedelplanen kunne tilrettelegges for nye skibakker, turveier og lignende, i tillegg til eventuelle andre bygninger og anlegg som bidrar til å fremme bruken av Marka til friluftsmål.

Kommunedelplanen vil være en videreføring av disposisjonsplanen fra 1986 Bystyret vedtok 22.01.1986 «Disposisjonsplan for Sørkedalen» med

en arealbruk som tar vare på Sørkedalen som jord- og skogbruksbygd, med tilrettelegging for en avgrenset, lokal boligbygging, samt bedring av tilgjengeligheten for friluftsfolket.

Det legges vekt på en forsvarlig forvaltning av kulturlandskapet, med vekt på å opprettholde jordbruksarealene og det gode samspillet mellom landskap og husgrupper.

Disposisjonsplanen for Sørkedalen fra 1986 ble gjort juridisk bindende, men satt ut av kraft da kommuneplanen for Marka 2015 – 2030 ble vedtatt i bystyret.

Disposisjonsplanen for Sørkedalen fra 1986 må oppdateres. Disposisjonsplanen må oppdateres til dagens situasjon og danne grunnlaget for mål og tiltak som vil bidra til å bevare og utvikle Sørkedalen som jord- og skogbruksbygd, utvalgt kulturlandskap, rekreasjonsområde og levende lokalsamfunn.

Planprosessen i 1986 ble gjennomført av Plan og bygningsetaten med en egen prosjektleder og med medvirkning fra alle interesserte parter.

Alle var meget godt fornøyde med den måten planarbeidet ble organisert og gjennomført på.

Plan og bygningsetaten anmodes om å utarbeide planen med samme opplegg og medvirkningsprosess som i 1986. Det forutsettes at interesserte parter blir invitert til å komme med innspill og får planforslaget til uttalelse før det blir fremmet for bystyret.

Aktuelle tiltak i kommunedelplanen/kulturlandskapsplanen for Sørkedalen.

- Tilbakeføre tilplantede innmarksområder til dyrket mark/beite- er registrert.
- Tilbakeføre brakkarealer til dyrket mark/beite – er registrert.
- Bevare områder med rik flora og verneverdige trær – er registrert.
- Bevare og restaurere kulturminner – er registrert.
- Bevare og skjøtte verdifulle biotoper – er registrert.
- Bevare Sørkedalsvassdraget og sikre minstevannføring – er registrert.

- Utvide veibanen fra Peder Ankers plass til Skansebakken for å trygge forholdene for syklister og rulleskiløpere –er under planlegging.

Nye hustun i Sørkedalen

Den eneste grunnen til at det kan åpnes for å bygge nye hustun i Sørkedalen er at tunene ikke er i konflikt med opplevelsen av Sørkedalen som jord- og skogbruksbygd og kulturlandskap. Boligene har en størrelse og utforming basert på lokal byggeskikk og med en pris som er overkommelig for barnefamilier. Det er kun boliger som bidrar til å rekruttere elever til Sørkedalen skole som åpner for å fravike markalovens byggeforbud.

Kravet om en samlet plan for Sørkedalen har bred støtte

Følgende har støttet at det blir utarbeidet en samlet plan for Sørkedalen: Oslo og Omland Friluftsråd, Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, Naturvernforbundet Oslo Vest, DNT- OO, Skiforeningen, Oslomarkas Fiskeadministrasjon, Sørkedalens vel, Sørkedalen historielag, Sørkedalen bonde og småbrukerlag, Oslo og Aker bondelag og Vestre Aker bydelsutvalg.

Landbruksdirektøren presenterte og begrunnet Regjeringens vedtak om å utpeke Sørkedalen som utvalgt kulturlandskap på Kjelsås gård i 2018, der landbruksminister Jon Georg Dale og miljøvernminister Ola Elvestuen representerte Regjeringen.

Landbruksdirektøren uttalte at han støttet at det blir utarbeidet en kommunedelplan/kulturlandskapsplan for Sørkedalen.

Sluttord

En plan med innhold og retningslinjer som beskrevet, vil sikre at Sørkedalen blir bevart og utviklet som jord- og skogbruksbygd, utvalgt kulturlandskap, rekreasjonsområde og levende lokalsamfunn til nytte og glede for nåværende og kommende generasjoner.

Med hilsen

Gjermund Andersen
styreleder

Georg Reiss
styremedlem

Vedlegg: Forslag til retningslinjer for Sørkedalen som utvalgt kulturlandskap

Kopi: Statsforvalteren i Oslo og Viken, Oslo og Viken fylkeskommune, Riksantikvaren, Bærum kommune, Byantikvaren, Landbrukskontoret, Bymiljøetaten